

สรุปผลงานของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. สรุปผลงานในภาพรวม

รายงานผลงานสำคัญของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาในช่วงปีงบประมาณ

พ.ศ. ๒๕๕๗ – ๒๕๖๒

ปีงบประมาณ	ผลการดำเนินการ		
	งานร่างกฎหมาย และให้ความเห็น ทางกฎหมาย	งานพิเศษที่รับมอบหมายตามนโยบายรัฐบาล	
		นโยบาย/ประเด็น	ผลการดำเนินการ
๒๕๕๗	๑,๒๘๖ เรื่อง	แนวทางกระตุ้นเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว การค้า/การลงทุน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ	กฎหมายเกี่ยวกับหลักประกันทางธุรกิจ ผลักดันการตรา กฎหมายว่าด้วยหลักประกันทางธุรกิจเพื่อสร้างโอกาส ให้แก่ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมในการ เข้าถึงแหล่งสินเชื่อ อันเป็นการสนับสนุนการขยายตัว ทางเศรษฐกิจ
๒๕๕๘	๑,๙๕๘ เรื่อง	๑. แนวทางกระตุ้นเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว การค้า/การลงทุน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ	จัดทำกฎหมายเพื่ออำนวยความสะดวกในการติดต่อ ราชการของประชาชน
		๒. การออกกฎหมาย/การบังคับ ใช้กฎหมาย/การอำนวยความสะดวก ยุติธรรม	๑. ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับระบบกฏีกาอนุญาต โดยแก้ไขจากเดิมที่ใช้ระบบสิทธิเป็นระบบอนุญาต ซึ่งจะช่วยลดปริมาณคดีในชั้นฎีกาอันเป็นการสนับสนุน การอำนวยความสะดวกให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ๒. จัดทำแผนเร่งรัดการจัดทำกฎหมายที่คณะรัฐมนตรี มีมติให้เร่งรัดการดำเนินการ (Road Map) โดยผลักดัน ให้ส่วนราชการเร่งรัดดำเนินการเสนอร่างกฎหมายสำคัญ ที่มีความจำเป็นเร่งด่วนตามนโยบายของรัฐบาล หรือ เพื่อประโยชน์ต่อการบริหารราชการแผ่นดิน ตลอดจน เพื่อให้มีการปรับปรุงกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ กลไกประชารัฐให้มีผลใช้บังคับได้โดยเร็ว
		๓. การปฏิรูปประเทศ	๑. จัดทำกฎหมายเพื่อเป็นกรอบในการทบทวนความ เหมาะสมของกฎหมาย ได้แก่ พระราชกฤษฎีกา การทบทวนความเหมาะสมของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๕๘ เพื่อใช้บังคับในการตรวจสอบคุณภาพของกฎหมาย โดยกำหนดให้มีการทบทวนความเหมาะสมของกฎหมาย ทุก ๕ ปี เพื่อให้มีการปรับปรุงแก้ไข หรือยกเลิก กฎหมายที่ไม่มีความจำเป็น

ปีงบประมาณ	ผลการดำเนินการ		
	งานร่างกฎหมาย และให้ความเห็น ทางกฎหมาย	งานพิเศษที่รับมอบหมายตามนโยบายรัฐบาล	
		นโยบาย/ประเด็น	ผลการดำเนินการ
			๒. การจัดทำกฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหาการทำการประมงที่ผิดกฎหมาย (IUU) จัดทำกฎหมายว่าด้วยการประมง ซึ่งเป็นการปฏิรูประบบการประมงของประเทศ เพื่อให้สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศ และสนับสนุนการบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำได้อย่างยั่งยืน
		๔. การพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล เศรษฐกิจ/สังคม ฯลฯ	๑. จัดทำกฎหมายเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล รวมทั้งกฎหมายจัดตั้งกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ๒. เร่งรัดผลักดันและจัดทำกฎหมายเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรปิโตรเลียม
๒๕๕๙	๑,๙๕๙ เรื่อง	๑. แนวทางกระตุ้นเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว การค้า/การลงทุน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ	๑. กฎหมายส่งเสริมการลงทุน โดยจัดทำร่างกฎหมาย เพื่อสนับสนุนการลงทุนในอุตสาหกรรมเป้าหมาย ตามนโยบายรัฐบาล ๒. กฎหมายเกี่ยวกับการแข่งขันทางการค้า เพื่อสนับสนุนการขยายตัวของเศรษฐกิจและสร้างความเป็นธรรมแก่ผู้บริโภค
		๒. การพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล เศรษฐกิจ/สังคม ฯลฯ	เร่งรัดผลักดันและจัดทำกฎหมายเกี่ยวกับภาษีที่ดิน และสิ่งปลูกสร้าง
		๓. การบริหารบ้านเมืองและการใช้งบประมาณ (ทุกงบ)	ทบทวนและปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับระบบการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ
		๔. การพัฒนาคุณภาพชีวิต และความเป็นอยู่ของประชาชน	เร่งรัดการตรวจพิจารณาร่างกฎหมายที่มีผลใช้บังคับ ในการคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยจัดทำกฎหมายเพื่อคุ้มครองเกษตรกรให้ได้รับความเป็นธรรมในการจำหน่ายพืชผล อันจะช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกร
		๕. การออกกฎหมาย/การบังคับใช้กฎหมาย/การอำนวยความสะดวก	จัดทำกฎหมายที่เป็นกลไกในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต รวมทั้งกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลอาญา คดีทุจริตและประพฤติมิชอบ
๒๕๖๐	๑,๗๕๘ เรื่อง	๑. แนวทางกระตุ้นเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว การค้า/การลงทุน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ	๑. การจัดทำกฎหมายเพื่ออำนวยความสะดวก ในการประกอบธุรกิจ (Doing Business) ๒. กฎหมายเกี่ยวกับการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ เร่งดำเนินการจัดทำร่างพระราชบัญญัติพื้นที่เขต

ปีงบประมาณ	ผลการดำเนินการ		
	งานร่างกฎหมาย และให้ความเห็น ทางกฎหมาย	งานพิเศษที่รับมอบหมายตามนโยบายรัฐบาล	
		นโยบาย/ประเด็น	ผลการดำเนินการ
			เศรษฐกิจพิเศษตะวันออก พ.ศ.
		๒. การปฏิรูปประเทศ	๑. การจัดทำกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ ๒. ดำเนินการเพื่อรองรับหน้าที่ตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐
		๓. การเตรียมการยุทธศาสตร์ชาติ	จัดทำกฎหมายเพื่อขับเคลื่อนประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี
๒๕๖๑	๑,๙๖๕ เรื่อง	๑.การปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย	จัดทำแผนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เพื่อขับเคลื่อนผลอันถึงประสงค์ ๖ ประเด็น ๒๔ ตัวชี้วัด
		๒. ยุทธศาสตร์ชาติ	จัดทำร่างแผนแม่บท ระยะ ๒๐ ปี ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ
๒๕๖๒	๙๘๗ เรื่อง (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ มี.ค. ๖๒)	๑.การปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย	จัดทำโครงการเพื่อขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา จำนวน ๑๗ โครงการ
		๒. ยุทธศาสตร์ชาติ	จัดทำโครงการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติในภารกิจของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้แก่ ๑. แผนงาน/โครงการในภารกิจโครงการสำคัญที่เป็นประเด็นเร่งด่วนในช่วง ๕ ปีแรก ๒. จัดทำแผนงานโครงการเพื่อขับเคลื่อนแผนพัฒนากฎหมาย (ซึ่งเป็นแผนงานในแผนย่อยที่ ๒๒ ประเด็นการพัฒนากฎหมายและกระบวนการยุติธรรม)

๒. ร่างกฎหมายสำคัญที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเป็นผู้จัดทำ โดยแบ่งเป็นด้านที่เกี่ยวข้องดังนี้

ก. ร่างกฎหมายที่เกี่ยวกับการป้องกันหรือแก้ไขปัญหา

๑. พระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. ๒๕๖๑^๑

เป็นกฎหมายใหม่ที่ตราขึ้นเพื่อรองรับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป โดยมีหลักการในการกำกับและควบคุมการนำสินทรัพย์ดิจิทัลที่เข้ามาเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน โดยการใช้เป็นเครื่องมือในการระดมทุนผ่านการเสนอขายโทเคนดิจิทัลต่อประชาชน รวมถึงนำมาซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนในศูนย์ซื้อขายคริปโทเคอร์เรนซีและโทเคนดิจิทัล

กฎหมายฉบับนี้จึงเป็นทั้งการกำกับและควบคุมการประกอบธุรกิจและการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัล สนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้ผู้ประกอบธุรกิจที่มีศักยภาพ มีเครื่องมือในการระดมทุนที่หลากหลาย รวมทั้งประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องมีข้อมูลที่ชัดเจนเพียงพอเพื่อใช้ในการตัดสินใจ ทำให้เกิดความโปร่งใส และเพื่อป้องกันการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลหรือการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องที่อาจส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพทางการเงิน ระบบเศรษฐกิจของประเทศ และอาจเกิดผลกระทบต่อประชาชนในวงกว้างในอนาคต

๒. ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ.^๒

^๑ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๓๕ ตอนที่ ๓๓ ก ลงวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๑

^๒สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้มีมติเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย เมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ และขณะนี้อยู่ระหว่างนำเสนอวุฒิสภา เพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย ให้ประกาศใช้เป็นกฎหมายต่อไป

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบันกำหนดให้การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ให้กระทำเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อการอันเป็นสาธารณูปโภค การป้องกันประเทศ การได้มาซึ่งทรัพยากรธรรมชาติ หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น สมควรแก้ไขบทบัญญัติตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพื่อให้สอดคล้องกัน เพิ่มหลักการการนำอสังหาริมทรัพย์ที่เวนคืนไปชดเชยให้เกิดความเป็นธรรมแก่เจ้าของอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืน รวมทั้งในกรณีที่หน่วยงานที่เวนคืนไม่ใช้อสังหาริมทรัพย์ตามวัตถุประสงค์ที่เวนคืนภายในกำหนดระยะเวลาหรือมีที่ดินเหลือจากการใช้ประโยชน์ หากเจ้าของเดิมหรือทายาทประสงค์จะได้คืน ต้องคืนให้แก่บุคคลดังกล่าว ซึ่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันยังไม่มีกำหนดระยะเวลาการขอคืน การคืน และการเรียกคืนค่าทดแทน รวมทั้งสมควรเพิ่มเติมมาตรการที่เป็นการคุ้มครองสิทธิของผู้ถูกเวนคืนให้ได้รับความเป็นธรรมมากยิ่งขึ้น

การปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในครั้งนี้ จึงเป็นการกำหนดบทบัญญัติเพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิของผู้ถูกเวนคืน เช่น การขยายระยะเวลาการยื่นคำขออุทธรณ์เงินค่าทดแทน การร้องขอให้หน่วยงานที่เวนคืนจัดซื้อที่ดินหากผลของการเวนคืนทำให้ที่ดินที่เหลืออยู่ผู้ถูกเวนคืนไม่สามารถอยู่ได้อย่างปลอดภัย ฯลฯ และการเพิ่มกระบวนการเพื่อให้หน่วยงานรัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องและจำเป็นต้องใช้ประโยชน์ที่ดินที่ได้จากการเวนคืนให้สามารถนำไปใช้ในการดำเนินโครงการระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานได้ อันเป็นการสร้างความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นแก่ประชาชน ควบคู่ไปกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของเศรษฐกิจและสังคม ให้สามารถดำเนินการได้อย่างสอดคล้องกัน เกิดประสิทธิภาพ และคุ้มค่าในการดำเนินการมากยิ่งขึ้น

ข. ร่างกฎหมายที่เกี่ยวกับการให้บริการประชาชนในด้านต่าง ๆ

๑. พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ

พ.ศ. ๒๕๕๘^๓

เนื่องจากปัจจุบันมีกฎหมายว่าด้วยการอนุญาตเป็นจำนวนมาก การประกอบกิจการของประชาชนจะต้องขออนุญาตจากส่วนราชการหลายแห่ง อีกทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการอนุญาตบางฉบับไม่ได้กำหนดระยะเวลา เอกสารและหลักฐานที่จำเป็น รวมถึงขั้นตอนในการพิจารณาไว้ ทำให้เป็นอุปสรรคและภาระต่อประชาชนในการยื่นคำขออนุญาตและการประกอบกิจการต่าง ๆ

เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวข้างต้น จึงตรากฎหมายฉบับนี้ขึ้นเพื่อเป็นกฎหมายกลางที่จะกำหนดระบบที่เกี่ยวกับการอนุญาตและหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐซึ่งจะเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน เช่น (๑) มีการกำหนดขั้นตอน กระบวนการ และระยะเวลาในการพิจารณาอนุญาตที่ชัดเจนขึ้น (๒) มีการจัดตั้งศูนย์บริการร่วมเพื่อรับคำร้องและศูนย์รับคำขออนุญาต ณ จุดเดียว เพื่ออำนวยความสะดวกแก่

^๓ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๓๒ ตอนที่ ๔ ก ลงวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๕๘

ป ร ะ ช ู า ช น

(๓) มีการเพิ่มช่องทางการยื่นคำขอผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์มากยิ่งขึ้น หรือ (๔) กำหนดให้มีการทบทวนความจำเป็นในการใช้ระบบอนุญาตในกฎหมายที่ชัดเจน

๒. ร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (การบังคับทางปกครอง)^๔

โดยที่การบังคับทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองยังไม่มีประสิทธิภาพในการบังคับใช้ ส่วนหนึ่งเนื่องจากกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองกำหนดให้นำวิธีการยึดหรืออายัดหรือการขายทอดตลาดทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับ โดยอนุโลมกับการบังคับตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงิน โดยไม่มีการกำหนดรายละเอียดและวิธีปฏิบัติไว้อย่างชัดเจน ทำให้การดำเนินการไม่มีมาตรฐานส่งผลต่อความเป็นธรรมแก่ประชาชน และการไม่มีบทบัญญัติที่กำหนดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนเกี่ยวกับเขตอำนาจศาลในการพิจารณาคดีพิพาทเกี่ยวกับการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง อีกส่วนหนึ่งเนื่องจากเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่มีความเชี่ยวชาญในการยึดหรืออายัดทรัพย์สิน และไม่สามารถมอบอำนาจให้กรมบังคับคดีซึ่งมีความเชี่ยวชาญดำเนินการแทนได้

เพื่อแก้ไขปัญหาข้างต้น จึงตรากฎหมายฉบับนี้ขึ้นเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ในการบังคับทางปกครองให้มีความชัดเจน มีประสิทธิภาพ และเป็นธรรมยิ่งขึ้น ส่งผลให้ประชาชนผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองได้รับประโยชน์จากการบังคับทางปกครองที่มีมาตรฐานและเป็นธรรม และการกำหนดวิธีการในการโต้แย้งหรือการใช้สิทธิทางศาลเกี่ยวกับการยึดหรือการอายัดหรือการขายทอดตลาดทรัพย์สินให้มีความชัดเจน ส่งผลให้ประชาชนผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองสามารถใช้สิทธิทางศาลได้อย่างถูกต้อง

ค. ร่างกฎหมายเกี่ยวกับการปรับปรุงประเทศในภาพรวม

๑. การจัดทำกฎหมายเพื่อวางรากฐานการปฏิรูปประเทศ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้วางรากฐานในการพัฒนาประเทศ โดยกำหนดให้มีกลไกที่สำคัญคือ การกำหนดไว้ในแนวนโยบายแห่งรัฐที่ต้องจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติ เพื่อเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว และกำหนดให้มีการปฏิรูปประเทศเพื่อบรรลุเป้าหมายในความสงบเรียบร้อยของประเทศชาติ ความสงบสุขของสังคม และความสุขของประชาชน รวมทั้งให้เกิดผลในด้านต่าง ๆ ที่สำคัญตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ เช่น ด้านการเมือง ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ด้านกฎหมาย ด้านกระบวนการยุติธรรม ด้านการศึกษา หรือด้านเศรษฐกิจ ในการนี้รัฐธรรมนูญกำหนดให้มีกฎหมายสองฉบับขึ้นเพื่อดำเนินการในเรื่องดังกล่าว ได้แก่

^๔สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้มีมติเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ และขณะนี้อยู่ระหว่างนำเสนอตุลเกล้าฯ เพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย ให้ประกาศใช้เป็นกฎหมายต่อไป

(๑) กฎหมายว่าด้วยการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ ที่กำหนดให้คณะรัฐมนตรีมีหน้าที่จัดให้มีกฎหมายเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการจัดทำ การกำหนดเป้าหมาย ระยะเวลาที่จะบรรลุเป้าหมาย และสาระที่พึงมีในยุทธศาสตร์ชาติและการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ และกำหนดให้เริ่มดำเนินการปฏิรูปในแต่ละด้านภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ รวมตลอดทั้งผลสัมฤทธิ์ที่คาดหวังว่าจะบรรลุในระยะเวลาห้าปี ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๐ เห็นชอบในหลักการของร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. เพื่อเตรียมพร้อมในการดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยในขณะนั้น โดยต่อมารัฐบาลได้ผลักดันให้ร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวเข้าสู่กระบวนการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และมีการประกาศใช้บังคับเป็นพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ และได้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๖๑ ประกาศใช้ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐ แล้ว

(๒) กฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ ตามมาตรา ๒๕๙ ของรัฐธรรมนูญ ที่กำหนดให้การปฏิรูปประเทศเป็นไปตามว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ ซึ่งอย่างน้อยกฎหมายดังกล่าวต้องเนื้อหาเกี่ยวกับวิธีการจัดทำแผน การมีส่วนร่วมของประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนในการดำเนินการปฏิรูปประเทศ การวัดผลการดำเนินการ และระยะเวลาดำเนินการปฏิรูปประเทศทุกด้าน และต้องกำหนดให้เริ่มดำเนินการปฏิรูปในแต่ละด้านภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้รวมตลอดทั้งผลสัมฤทธิ์ที่คาดหวังว่าจะบรรลุในระยะเวลาห้าปี โดยมาตรา ๒๕๙ วรรคสอง บัญญัติให้ต้องดำเนินการตรากฎหมายดังกล่าวและประกาศใช้บังคับภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๐ เห็นชอบในหลักการของร่างพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. เพื่อเตรียมพร้อมในการดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยในขณะนั้น โดยรัฐบาลได้ผลักดันให้ร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวเข้าสู่กระบวนการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และมีการประกาศใช้บังคับเป็นพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ ซึ่งต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๑ เห็นชอบร่างแผนการปฏิรูปประเทศจำนวน ๑๑ ด้าน และสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้มีมติในการประชุมเมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๑ รับทราบแผนการปฏิรูปประเทศเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จึงได้มีการออกประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การประกาศแผนการปฏิรูปประเทศ ลงวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๑ เพื่อประกาศใช้แผนดังกล่าวต่อไปแล้ว

๒. การแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมจำนวน ๖ ฉบับ

(๑) พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

พ.ศ. ๒๕๖๒^๕

โดยที่บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้ง และผู้บริหารท้องถิ่นให้มาจากการเลือกตั้งหรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น หรือกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษจะมาโดยวิธีอื่นก็ได้ แต่ต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนด้วย โดยคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง และหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งต้องคำนึงถึงเจตนารมณ์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามแนวทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

เพื่อให้เป็นไปตามหลักการที่รัฐธรรมนูญกำหนด จึงได้ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นทั้งฉบับ เพื่อกำหนดขั้นตอนการจัดการเลือกตั้งที่ชัดเจนยิ่งขึ้น สร้างกลไกและมาตรการป้องกันเพื่อให้การจัดการการเลือกตั้งในการไปใช้สิทธิลงคะแนนเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม รวมถึงเพิ่มเติมการอำนวยความสะดวกให้ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งเป็นผู้มีหน้าที่และอำนาจในการจัดการเลือกตั้ง สามารถปฏิบัติหน้าที่ในการตรวจสอบเชิงรุกได้ โดยไม่ต้องรอให้มีการแจ้งเหตุ

(๒) พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๒ พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๖๒ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๒ และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒^๖

เนื่องจากปรากฏปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการสอบสวนผู้บริหารท้องถิ่น การได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นที่เหมาะสมแก่การปฏิบัติหน้าที่ รวมทั้งมีการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีบทบัญญัติให้สอดคล้องกัน

เพื่อแก้ไขปัญหาและดำเนินการให้เป็นไปตามหลักการข้างต้น จึงได้แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวม ๕ ฉบับ โดยแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการสิ้นสุดลงของสมาชิกภาพของสมาชิกสภาท้องถิ่นและการพ้นจากตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่น และการกระทำอันเป็นการต้องห้ามของสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น ตลอดจนอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ เพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นที่เหมาะสมแก่การปฏิบัติหน้าที่ มีความซื่อสัตย์สุจริตสามารถปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์แก่ส่วนรวมเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล และเป็นการเพิ่มมาตรการ

^๕ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอนที่ ๕๐ ก ลงวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๖๒

^๖กฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่แก้ไขเพิ่มเติม ทั้ง ๕ ฉบับ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๓๖ ตอนที่ ๕๐ ก ลงวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๖๒

ป้องกันการทุจริต รวมทั้งเพิ่มกลไกในการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของ
ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ

๓. ร่างพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ.^๗

เนื่องจากประเทศไทยประสบปัญหาการมีกฎหมายมากเกินไป มีการออกกฎหมายที่สร้างภาระแก่ประชาชนเกินสมควร กฎหมายมีความล้าสมัย ไม่สอดคล้องกับเปลี่ยนแปลงของสังคม ซึ่งหากไม่ได้รับการแก้ไขย่อมส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เป็นอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพ มีการจำกัดสิทธิและเสรีภาพมากเกินไป รวมทั้งจะเกิดปัญหาการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่มีประสิทธิภาพอยู่ต่อไป

เพื่อให้เกิดการปฏิรูประบบกฎหมายของประเทศจำเป็นต้องกำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย และเพื่อเป็นการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ และมาตรา ๒๕๘ ค. ด้านกฎหมาย (๑) ของรัฐธรรมนูญ อันจะนำไปสู่การมีกฎหมายที่มีคุณภาพ และมีกฎหมายเพียงพอที่จำเป็น มีการนำระบบอนุญาต ระบบคณะกรรมการ การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่มาใช้เพียงพอที่จำเป็น และการใช้โทษอาญาเฉพาะความผิดที่ร้ายแรง มีการยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพโดยไม่ชักช้าเพื่อไม่ให้เป็นภาระแก่ประชาชน และประชาชนสามารถเข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง

๔. พระราชกฤษฎีกาการทบทวนความเหมาะสมของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๕๘^๘

เนื่องจากที่ผ่านมายังมิได้กำหนดกระบวนการตรวจสอบคุณภาพของกฎหมาย ภายหลังจากที่กฎหมายมีผลใช้บังคับแล้วให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม จึงก่อให้เกิดผลกระทบต่อกระบวนการนิติบัญญัติในภาพรวม มีผลให้มีกฎหมายที่มีบทบัญญัติที่ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศและการแข่งขันของประเทศ

เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างเป็นระบบ จึงได้มีการตราพระราชกฤษฎีกานี้ขึ้น เพื่อกำหนดให้มีการทบทวนความเหมาะสมของกฎหมายอย่างเป็นระบบ โดยเป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐที่จะพิจารณาความเหมาะสมหรือผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบทุกกรอบระยะเวลา ๕ ปี หรือเมื่อมีเหตุผลอื่น เพื่อให้มีการแก้ไขเพิ่มเติม ปรับปรุง หรือยกเลิกกฎหมาย ให้สอดคล้องกับหลักการมีกฎหมายเพียงพอที่จำเป็นไม่สร้างภาระหรือเป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชนมากเกินไป

นอกจากร่างกฎหมายที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเป็นผู้จัดทำในแต่ละด้านตามที่กล่าวมาในข้างต้นแล้ว ในกรณีที่ร่างกฎหมายที่แต่ละกระทรวงเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติหลักการ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีหน้าที่ในการตรวจพิจารณาร่างกฎหมายดังกล่าว และหากเป็นกฎหมายในระดับ

^๗ สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้มีมติเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ และขณะนี้อยู่ระหว่างนำเสนอตุลเกล้าฯ เพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย ให้ประกาศใช้เป็นกฎหมายต่อไป

^๘ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๓๒ ตอนที่ ๘๖ ก ลงวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๘

พระราชบัญญัติ ซึ่งจะต้องเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจะต้องจัดเจ้าหน้าที่เข้าร่วมเป็นกรรมการในชั้นการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติอีกด้วย ดังนั้น ในการจัดทำร่างกฎหมายโดยส่วนใหญ่ของรัฐบาล สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจึงเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทอย่างสำคัญในการผลักดันการจัดทำกฎหมายเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
